

11.04.2023

Asia/8

§ 73

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta Ote-opetuksen hakijamäärien tilastoinnista ja jonotusjärjestelmän kehittämisestä

HEL 2021-011658 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta Ote-opetuksen hakijamäärien tilastoinnista ja jonotusjärjestelmän kehittämisestä:

Erityisen tuen päätöksessä päätetään oppilaan pääsääntöisestä opetusryhmästä, oppivelvollisuuden pituudesta, oppimäärän laajuudesta, mahdollisista tulkitsemis- ja avustajapalveluista ja muista palveluista sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeavasta järjestämisestä. Kaikkiin erityistä tukea koskeviin hakemuksiin tehdään hallinnolliset päätökset. Ote-opetuksen oppilailla on kaikilla erityisen tuen päätös. Erityisluokkien ja Ote-opetuksen hakijamäärät saadaan erityisen tuen päätösten määrystä. Luokkamuotoisen erityisopetuksen hakijamääriä ja ote-opetuksen hakijamääriä, seurataan säännöllisesti oppilaaksiottoalueittain erityissuunnittelijan, aluepäällikön ja palvelukokonaisuuden johdon taholta. Kaupunkitason palveluja, kuten ote-opetusta, tarkastellaan kaupunkitasolla. Näitä tietoja ei voida julkaista yksittäisen koulun tai opetusmuodon osalta, koska hakijamäärät ovat vähäisiä. Ote-opetusta toteutetaan ja seurataan Helsingin perusopetuspalveluiden ja lastensuojelupalveluiden yhteistyönä ja oppilasvalinnat tehdään yhteistyössä.

Ote-opetuksen ja koulunkäyntiä tukevalle perhetyölle on olemassa kriteerit. Ennen ote -opetukseen ja – perhetyöhön hakeutumista koulu on puuttunut oppilaan poissaoloihin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti, tehnyt oppilaalle erityisiä opetusjärjestelyjä sekä suunnitellut, toteuttanut ja arvioinut säännöllisesti annettavaa tukea oppilaan, hänen huoltajansa ja moniammatillisen verkoston kanssa. Ote -opetukseen ja -perhetyöhön valittavan oppilaan perheen tulee olla sitoutunut koulunkäyntiä tukevaan perhetyöhön ja heillä tulee olla joko lastensuojelun avohuollon asiakkuus tai sosiaalihuoltolain mukaisen erityisen tuen tarve ja asiakkuus perhesosiaalityössä. Lapsella ei saa olla lastensuojelun sijaishuollon asiakkuutta. Tämä lisäksi oppilaan kokonaistilanteen tulee olla sellainen, että häntä pystytään tukemaan ote -opetuksen ja -perhetyön keinoin.

Lukuvuonna 2020-2021 ote -opetusta ja koulunkäyntiä tukevaa perhetyötä haki yhteensä 69 oppilasta, joista 52 oppilasta sai paikan. Kielteinen päätös tehtiin 17 oppilaan kohdalla. Lukuvuonna 2021-2022 ote -opetusta ja -perhetyötä haki yhteensä 74 oppilasta, joista 53 sai paikan. 21 oppilasta sai kielteisen päätöksen. Yksittäisten oppilaiden perusteluja ei voida julkaista tietosuojan vuoksi. Kielteisten päätösten perusteella on saattanut syntyä tulkinta, että ote -opetuksen ja -perhetyön ulkopuolelle olisi jäänyt useita oppilaita, jotka eivät ole saaneet paikkaa. Kielteisten päätösten syynä on ollut se, että he eivät ole täyttäneet ote -opetukselle ja -perhetyölle asetettuja kriteereitä. Ote -opetus ja -perhetyön paikkoja on ollut riittävästi eikä paikkoja ole ollut tarvetta lisätä. Kriteerit ja ote -opetuksen ja -perhetyö tarve arvioidaan yhteistyössä opetus- ja sosiaalityön ammattilaisten kesken. Niille oppilaille, joille ote -opetusta ja -perhetyötä ei ole ammatillisen arvion perusteella myönnetty, on tukitoimet järjestetty erikseen sovitulla tavalla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tilastoidaan kansallisen tiedonkeruun edellytysten mukaisesti erityisen tuen päätöksiä sisältäen ote -opetuksen päätökset. Kansallisessa tiedonkeruussa kerätään tiedot erityisen tuen määrästä ja oppivelvollisuuden laajuudesta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tuottaa palvelun järjestämisen tueksi tilastotietoa erityisen tuen oppilaan opetuspaikasta, luokka-asteesta ja oppilaan perustiedoista. Tieto oppilaan erityisestä tuesta on salassa pidettävää. Tilastoinnissa ja tilastojen julkaisemisessa noudatetaan tietosuojasääntöjä. Tietoja ei julkaista pieniltä alueilta tai pienistä oppilasryhmistä, jotta oppilaita ei tunnisteta suoraan tai välillisesti.

Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu erityisen tuen tilastoinnin kehittämisen tarve. Oppilashallintojärjestelmään, MultiPrimukseen, tehdään keväällä 2023 muutoksia, joilla pystytään erottelamaan erityisen tuen päätöksen sisältötietoja ja sisällöissä tapahtuvia muutoksia. Oppilastietojärjestelmään lisätään tietokenttiä oppimäärän yksilöllistämistä, oppimäärän yksilöllistämisen lopettamisesta, oppimäärän muuttamisesta toiminta-alueittaiseksi, toiminta-alueittaisen opetuksen muuttamisesta kokonaan yksilölliseksi oppimääräksi, luokkamuotoista erityisopetusta saaneen oppilaan siirtymisestä erityiseen tukeen muun opetuksen yhteyteen ja erityisen tuen lopettamisesta. Ote -opetuksen osalta järjestelmään lisätään tietokenttä, jolla saadaan tieto kaikista hakeneista sekä myönteisten ja kielteisten päätösten määrät. Näitä tietoja ei ole toimialalla ollut ennen saatavilla oppilastietojärjestelmästä. Ote-opetuksen tietoja on laskettu käsin. Tietojärjestelmään tehtävät muutokset mahdollistavat yksilöidymmän tiedonkeruun palvelun järjestämisen ja kehittämisen tueksi.

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Opetuksen järjestäjän tulee

järjestää oppilaan opetus tarvittavin yksilöllisin tukitoimin heti tuen tarpeen ilmetessä. Perusopetuslain näkökulmasta oppilasta ei siis voida asettaa jonoon erityisen tuen järjestämiseksi.

Tarkoituksenmukaisilla pedagogisilla ratkaisuilla vastataan oppilaan tuen tarpeeseen myös mahdollisen erityisluokkahaun aikana. Tukea järjestettäessä opetus- ja opiskeluhooltohenkilöstö yhteistyössä tarkastelevat koulun toimintatapoja, opetusmenetelmiä, oppimateriaaleja, opetusjärjestelyjä, oppimisympäristöjä ja resurssien kohdentamista suhteessa oppilaan tuen tarpeisiin. Oppilaan tuen tarvetta arvioidaan koulussa jatkuvasti opettajan, oppilaan, huoltajan ja opiskeluhoollon moniammatillisena yhteistyönä. Tarvittaessa tässä on mukana myös oppilaan hoitotahon ja/tai lastensuojelun työntekijä. Oppilaan saaman tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijat tukevat tarvittaessa kouluja oppilaan tuen järjestämisen ratkaisuissa.

Esittelijä

vs. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Maria Tauriainen, oppimisen tuen yksikön päällikkö, puhelin: 310 71827
maria.tauriainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti palauttaa uudelleen valmisteluun valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnen Ote-opetuksen hakijamäärien tilastoinnista ja jonotusjärjestelmän kehittämisestä. Palautusehdotuksen mukaan erityisluokille ja Ote-opetukseen hakeneiden oppilaiden määrää tulisi tilastoida tarkemmin läpinäkyvyyden parantamiseksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan nykyistä tilastointia tulisi tarkentaa koululueittain annettaviksi tiedoiksi erityisluokkien ja Ote-opetuksen hakijamääristä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta pyydetään myös selvitystä lisätoimista oppilaan tukitoimien varmistamiseksi hakuvaiheen ajaksi ennen erityisluokkapaikan saamista.

Esittelijä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

11.04.2023

Asia/8

Lisätiedot

Maria Tauriainen, oppimisen tuen yksikön päällikkö, puhelin: 310 71827
maria.tauriainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 21.03.2023 § 57

HEL 2021-011658 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.03.2023 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Ozan Yanar: Pyytäisin pöydälle.

08.03.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

vs. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Maria Tauriainen, oppimisen tuen yksikön päällikkö, puhelin: 310 71827
maria.tauriainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 24.10.2022 § 707

HEL 2021-011658 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

24.10.2022 Palautettiin

11.04.2023

Palautusehdotus:

Johanna Nuorteva: Kaupunginhallitus palauttaa esityksen valmisteluun sillä huomiolla, että ote-opetukseen ja erityisluokille hakeneiden ja paikkaa tarvitsevien sekä ilman paikkaa jääneiden nuorten määriä on tarpeen tilastoida nykyistä tarkemmin. On tärkeää saada tieto siitä, kuinka moni oppilas tarvitsisi erityisluokkapaikkaa tai paikkaa ote-opetuksessa koulujen monialaisen ja pedagogisen arvion perusteella ja millä tavalla prosessin läpinäkyvyyttä saataisiin parannettua.

Perustelut: Tilastointi voidaan tehdä myös koulualueittain, ei kouluittain, jolloin ei pysty suoraan päättelemään koulukohtaista tilannetta ja oppilaiden tiedot säilyvät salattuina. Tilastointia tehdään jo nykyisellään tällä hetkellä saatavilla olevan tiedon perusteella, joten käytäntöjä on mahdollista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehittää tarkempaa tilastointia varten.

Tilastoinnin haaste sekä erityisluokkaopetuksen että ote-opetuksen osalta on se, että läheskään kaikista paikkaa tarvitsevista ei tehdä myönteistä tai kielteistä päätöstä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla, vaan päätöstä varten asiakirjat lähetetään kouluista eteenpäin pääosin vain silloin, kun vapautuvia paikkoja on tiedossa. Täsmällisempää tilastointia tarvitaan palveluverkon tarkempaa suunnittelua ja tuen toteuttamista varten.

Palautuksen yhteydessä toimialalla on myös hyvä selvittää, minkälaisia lisätoimia tarvittaisiin, jotta pienryhmäpaikkaa tai ote-opetusta tarvitsevan oppilaan tarvitsema tuki saadaan varmistettua, kunnes paikka sopivasta, oppilaan oppimista ja sosiaalista kehitystä tukevasta pienryhmästä löytyy.

Kannattaja: Anniina Iskanius

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

10.10.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi